

CYFARFOD	PWYLLGOR SAFONAU
DYDDIAD	27, TACHWEDD, 2012
TEITL	CANLLAWIAU'R OMBWDSMON
PWRPAS	CYFLWYNO DIWEDDARIAD AM DDATBLYGIADAU.
AWDUR	DILYS PHILLIPS, SWYDDOG MONITRO

1. Ar 17, Medi anfonodd yr Ombwdsmon llythyr at Brif Weithredwr pob Cyngor yn dilyn penderfyniad yn yr Uchel Lys ar achos Calver - v - The Adjudication Panel for Wales. Atodaf gopi o'r llythyr i'r adroddiad. Dylid nodi mai yn uniaith Saesneg yr anfonwyd y llythyr.
2. Anfonwyd copi o'r llythyr hefyd at Gymdeithas Llywodraeth Leol Cymru.
3. Byrdwn y llythyr ydi y bydd yr Ombwdsmon yn cymryd agwedd fwy haearnidd wrth benderfynu a yw am ymchwilio os yw'n ymddangos fod y gŵyn yn ymwneud â'r hyn y gellir ei alw yn fynegiant o farn wleidyddol. I bob pwrpas mae'n codi y trothwy ar gyfer cychwyn ymchwiliad.
4. Mae'r Ombwdsmon wedi dod i'r penderfyniad hwn o ganlyniad i achos Calver. Yn yr achos hwnnw gwnaed cwyn fod aelod o gyngor cymuned wedi gwneud sylwadau maleisus am ei gyd-gynghorwyr ar wefan gymdeithasol. Aeth y mater gerbron Pwyllgor Safonau ac fe roddwyd cerydd iddo. Fe apeliodd i Banel Dyfarnu Cymru a wnaeth gytuno fod y cynghorydd wedi torri'r Côd Ymddygiad a bod y cerydd yn gosb briodol. Apeliodd y cynghorydd ymhellach i'r Uchel Lys ar y sail fod penderfyniad y Pwyllgor Safonau a'r Panel Dyfarnu yn amharu ar ei hawl i ryddid mynegiant (freedom of expression) ac fe enillodd ei achos.
5. Mae dyfarniad yr Uchel Lys yn egluro bod rhaid i ofynion y Côt Ymddygiad o ddangos parch at eraill, gael ei ystyried yng nghyd-destun yr hawl dynol i ryddid mynegiant a bod rhaid dehongli'r côd yn gyson a'r hawliau hyn. O ystyried cynnwys y sylwadau a wnaeth y cynghorydd, y traddodiad o gael dadl gadarn rhwng gwleidyddion, bod disgwyl i'r rhai sy'n cynnig eu hunain am swydd gyhoeddus dderbyn rhyw gymaint o ddychanu a bod disgwyl i wleidyddion gael croen mwy trwchus na'r rhelyw, 'roedd y llys o'r farn fod y penderfyniad fod y cynghorydd wedi torri'r côd yn yr achos hwn yn anghymesur â'i hawliau i ryddid mynegiant. Nododd y llys nad oedd rhaid i sylwadau fod yn mynegi barn wleidyddol cyn belled â'u bod wedi eu gwneud yn y maes gwleidyddol.
6. Achosodd llythyr yr Ombwdsmon rhywfaint o gynnwrf ymysg aelodau a swyddogion monitro oherwydd fod rhai yn credu ei fod yn gosod y trothwy yn rhy uchel mewn perthynas â'r achos. Cafwyd trafodaethau rhyngddo a'r Gymdeithas Llywodraeth Leol a hefyd bu'n trafod y llythyr mewn cyfarfod

hefo Swyddogion Monitro Cymru. Cytunodd y byddai'n fodlon ail-edrych ar eiriad ei ganllawiau yng ngoleuni profiad a phe byddai cynigion eraill yn dod ymlaen.

7. Yng Ngwynedd adroddwyd ar y llythyr i gyfarfod o Arweinyddion y Grwpiau Gwleidyddol ar y 25, Medi ac fe'u hatgoffais fod Safon Gwynedd yn ymdrin â materion na fyddent o reidrwydd yn cael eu hymchwilio iddynt gan yr Ombwdsmon. Cytunodd yr Arweinyddion Gwleidyddol y dylid dosbarthu copi o Safon Gwynedd i'r holl aelodau unwaith yn rhagor, a gofynnir i'r pwyllgor am ei gefnogaeth i hyn.
8. Tua yr un adeg ag yr oedd yn anfon ei lythyr, cyhoeddodd yr Ombwdsmon ddiwygiadau i'w ganllawiau ar y Côt Ymddygiad. Mae'r diwygiadau yn cynnwys diwygiad oherwydd achos Calver, ond mae hefyd yn ymdrin â materion oedd wedi bod yn destun trafodaeth cyn i'r achos hwnnw gael ei glywed.
9. Un cam mae'r Ombwdsmon wedi ei gymryd ydi i wahanu y canllawiau ar gyfer aelodau cynghorau cymuned oddi wrth y canllawiau ar gyfer aelodau'r Cyngor Sir. Bellach mae'r ddau set o ganllawiau ar wahân gyda'r rhai cynghorau tref a chymuned wedi eu teilwrio ar gyfer yr haen honno o gyngor.

Y diwygiadau eraill sydd wedi eu gwneud i'r canllawiau yw'r canlynol :-

Proses Datrys yn Lleol – Mae'r Ombwdsman yn egluro ei ddisgwyliad i awdurdodau ledled Cymru weithredu gweithdrefn i ddatrys cwynion gan aelod yn erbyn aelod arall yn lleol.

Defnyddio Chwip mewn Pwyllgorau Craffu – Mae Adran 78 Mesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 yn gwahardd aelod o bwyllgor craffu rhag pleidleisio mewn cyfarfod o'r pwyllgor os oedd chwip plaid wedi ei defnyddio yng nghyswllt y mater cyn y cyfarfod. Mae'r Ombwdsmon yn nodi pa dystiolaeth fydd ei angen er mwyn ymchwilio i gwynion o weithredu'n groes i'r cymal hwn.

Buddiant Mewn Materion Ward - Mae paragraff 10(2)(b) o'r Côt Ymddygiad yn dweud petai yn rhesymol i aelod o'r cyhoedd gasglu fod materion ward yn dylanwadu mwy ar aelod wrth wneud penderfyniad ar ran yr awdurdod nag yw buddiannau'r awdurdod yn ei gyfarwydd, fod hynny yn fuddiant personol fydd angen ei ddatgelu. Mae'r Ombwdsmon yn cynnig arweiniad sut y bydd yn dehongli'r paragraff hwn gan nodi na fydd yn mabwysiadu dehongliad llythrennol fel mater o drefn, ond y bydd yn seilio ei benderfyniad i gychwyn ymchwiliad ar y dybiaeth fod y paragraff wedi ei anelu at aelodau unigol yn ymarfer swyddogaethau gweithredol megis mewn pwyllgorau cynllunio neu drwyddedu. Tra'n croesawu'r ffaith nad yw'r Ombwdsmon yn cymryd dehongliad llythrennol mae angen rhagor o eglurder yn y canllawiau gan nad yw penderfyniadau cynllunio neu drwyddedu yn "swyddogaethau gweithredol".

Trin Pobl â Pharch - Yn dilyn penderfyniad yn achos Calver a drafodir uchod mae y canllawiau bellach yn nodi ei fod yn annhebyg y bydd yr Ombwdsmon yn ymchwilio i gwynion a wneir yn gyffredinol ynglŷn â pholisïau neu ynglŷn â gwrthwynebwyd gwleidyddol gan fod angen i gynghorwyr fod yn fwy croendew wrth ddelio â sylwadau sydd â chymhelliant gwleidyddol iddynt. Mae hefyd yn nodi y dylid disgwyl cael trafodaethau cadarn ac agored gydag uwch swyddogion ar faterion gwleidyddol.

10. Gofynnir i'r pwyllgor :

- (a) Nodi a derbyn yr adroddiad.
- (b) Gefnogi'r bwriad i anfon copi o Safon Gwynedd i holl aelodau'r Cyngor Sir.
- (c) Ystyried pa gamau y dylid eu cymryd i ddod a'r canllawiau i sylw aelodau sir a chymuned.

Nodyn – Gellir gweld copi llawn o ganllawiau'r Ombwdsmon ar y wefan www.ombudsman-wales.org.uk/cy/cyhoeddiadau.aspx


Our ref: PT/KS/mm

Ask for: **Katrin Shaw**

Your ref:

 01656 641182

Date: 17 September 2012

 Katrin.shaw@ombudsman-wales.org.uk

Mr Harry Thomas
Chief Executive
Gwynedd Council
Council Offices
Shirehall St
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

COPY

Dear Mr Thomas

I thought it would be helpful to contact you in the light of a recent decision of the High Court concerning the Code of Conduct for members.¹⁰

As you may be aware a member challenged the findings of the Adjudication Panel for Wales to uphold his Council's Standards Committee's decision to censure him for breaching paragraph 4(b) of the code of conduct by failing to show respect and consideration to his fellow Councillors. The court found that whilst the comments which were posted on a website operated by the member were sarcastic and mocking and the tone ridiculed his fellow Councillors, because the majority of the comments related to the way in which the Council was run and the competence of the Councillors, the comments were "political expression". The ruling found that the Panel took an over-narrow view of what amounts to political expression and no account had been taken of the need for politicians to have "thicker skins". In view of the member's entitlement to freedom of expression, and the fact that the majority of comments were directed at fellow Councillors, the finding of a breach of the Code in this case was a disproportionate interference with the member's rights under Article 10 of the European Convention on Human Rights. The Standards Committee's decision to censure the member was therefore set aside.

The impact of this ruling is that my staff will have to apply a higher threshold when deciding whether to investigate any conduct complained about which may be regarded as being "political expression". I will not therefore investigate such cases where 'political' criticisms are made, regardless of the tone of the exchange.

¹⁰ Calver, R (On the Application Of) v The Adjudication Panel for Wales (Rev 1) [2012] EWHC 1172 (Admin) (03 May 2012).

Allegations of disrespectful behaviour towards officers, particularly those who may hold senior positions, must also be considered in the light of this ruling.

I have today issued my revised Guidance on the Code of Conduct which includes the impact of this ruling and other amendments. It is available on my website www.ombudsman-wales.org.uk.

I would be grateful if you would bring this issue to the attention of your members so as to avoid complaints being made which stand no prospect of being investigated in the light of this ruling.

Yours sincerely



Peter Tyndall
Ombudsman

Copy: Monitoring Officer

